

En jøde rejser til Palæstina

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 260

Del artikel: [f](#) [t](#) [in](#)

Ernst Harthern

En jøde rejser til Palæstina

Gads Forlag. 366 sider. 299,95 kr.

Bogen er oprindeligt fra 1934, men den tysk/skandinaviske forfatter Ernst Hartherns bog har opnået en form for kult-status. Med markant nærvær er bogen et tidsdokument over det britiske mandatområde Palæstina. Bogen er en autobiografi med mange timers læsning

Af Michael Koch

Harthern var både tysk men i høj grad også skandinavisk. Han boede i København og var gift med skuespillerinden Maria Garland. Forfatteren rejser til Palæstina i 1934, og undervejs suger han indtryk til sig, bearbejder dem og fabulerer over livet i bogen. Palæstina er allerede i de år under stor forandring, og både Harthern og de, han taler med gennem bogen, har ofte en forhistorie og en eftertænksom nutid med tanker om, hvad fremtiden byder. Faktisk er der noter af vor tids konflikt mellem israelere og palæstinensere.

Mange af dem der rejste til Palæstina dengang havde egentlig hellere fortsat livet der, hvor de kom fra. Tiderne gjorde det umuligt at blive, og den splittelse i persongalleriet skaber eftertænksomhed om, hvor de er, og hvorfor de nu skal skabe et nyt liv i et helt ny smeltedigel af kultur og mennesker.

Bogen starter allerede med turen fra Europa til Palæstina. Han møder flygtende jøder fra Tyskland, som både er veluddannede, akademikere og velhavende borgere, som kort forinden havde et indholdsrigt liv i de tyske byer. Efter rigsdagsbranden i Berlin og den meget tydelige optakt til et regime med Hitler som fører, var det om at forlade landet, inden grænserne blev lukket af.

Gennem bogen er der mange eksempler på det rodløse, den pludselige, ofte påtvungne flytning fra prestige og tilhørsforhold til noget helt nyt og ukendt, hvor mange nu blot er tilrejsende med en given nationalitet. Hvornår er man gæst, og hvornår er man "fast inventar"? Det beskrives indgående mellem de nye indbyggere i Palæstina. Harthern beskriver sig som tysk med tysk som modersmål, men er meget fascineret af det hebraiske sprog.

Allerede ved ankomsten til Tel Aviv har bogen været "i gang" længe, og han er kun lige ankommet, da bogen så at sige finder sin egen rytme. Han møder den ene efter den anden, og det kommer til

utallige både spændende og også trivielle samtaler om livet og stort og småt. Han møder intellektuelle, fupmagere, og snart sagt alle typer af mennesker som medspillere i bogen. Det er en rejsedagbog med afsavn, hjemve og med hjerte. Med hjemve skal man forstå, at han mange gange er i tvivl om, hvor denne hjemve har sit hjem.

Der er også mange fine stedbeskrivelser i bogen. Med lidt fantasi kan man nemt leve sig ind i Hartherns situation. Han og en anden kan eksempelvis sidde i samtale på en varm dag med en kulisser af liv omkring sig. Det er inspirerende og spændende at følge forfatteren gennem bogen. Det er nemt at forestille sig, hvorfor bogen har været en klassiker igennem mange generationer.

Der er fuld valuta for pengene i denne bog. Der er utallige indtryk, scenskift og et stort persongalleri. Det vil være meget synd at gennemgå hele bogens forløb i en anmeldelse. De mange overraskelser og samspil og modspil mellem jøder og arabere, og ikke mindst alle de nye indbyggere, skal have lov til at udfolde sig for bogens læsere. Det er en bog der tager læseren med på rejsen, og helt ind i datidens Palæstina.

[Historie-online.dk, den 2. april 2025]

SE RELATEREDE ARTIKLER

NICOBAR-KRØNIKEN

DOLLAR FO' DOLLAR

MELLEMØSTENS ANSIGTER

Henrettelser af Fredericia-modstandsfolk

Erik Ingemann Sørensen fortsætter fortællingen om tiden op til Danmarks befrielse i 1945

Museumsnumre 120 - Præstekjole

Ole Mortensøn fortæller om præstens beklædning

TV-tips, uge 17, 2025